

TAUTINIŲ MAŽUMŲ
DEPARTAMENTAS

Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų lankytojų apklausa: tautinės mažumos

SOCIOLOGINIO TYRIMO ATASKAITA

Vilnius
2025 m.

Turinys

Paveikslų sąrašas	2
Lentelių sąrašas	2
Įvadas	3
I. Įsitraukimas į tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklą.....	4
II. Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklos vertinimai	8
III. Diskriminacijos tautinių pagrindu paplitimas ir situacijos	15
IV. Augančios imigracijos situacijos vertinimai	17
V. Valstybės politikos kalbinių ir tautinių mažumų atžvilgiu vertinimai	20
VI. Išvados ir rekomendacijos	24
I Priedas. Respondentų demografiniai bruožai	27
II. Priedas. Tyrimo klausimynas	28

Paveikslų sąrašas

Paveikslas nr. 1. Prieš kiek laiko įsitraukėte į tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklą. N=195	4
Paveikslas nr. 2. Iš kur sužinojote apie tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrą ir galimybes prisijungti prie jo veiklos. N=195	5
Paveikslas nr. 3. Kaip dažnai dalyvaujate tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veikloje. N=195	6
Paveikslas nr. 4. Kokiuose tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro renginiuose dalyvavote per paskutinius metus. N=195	6
Paveikslas nr. 5. Kaip vertinate tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro aktyvumą šiose srityse? N=195	8
Paveikslas nr. 6. Kurios tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklos jums asmeniškai yra aktualios? N=195	9
Paveikslas nr. 7. Kaip vertinate tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro darbuotojų veiklą? N=195	10
Paveikslas nr. 8. Kaip vertinate tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklas skatinančias užsieniečių kultūrinę integraciją? N=195	11
Paveikslas nr. 9. Kurios tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklos, jūsų nuomone, yra pačios efektyviausios integruojant užsieniečius į Lietuvos visuomenę? N=195	13
Paveikslas nr. 10. Kokios kliūtys trukdo tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrams įgyvendinti veiklas, skatinančias užsieniečių integraciją? N=195	14
Paveikslas nr. 11. Ar per paskutinius metus Lietuvoje jums teko susidurti su diskriminacijos atvejais ar išpuoliais tautiniu pagrindu? N=195	15
Paveikslas nr. 12. Jei susidūrėte su diskriminacijos atvejais, kokiose situacijose jums ar jūsų artimiesiems teko patirti diskriminacijos atvejų? N=195	16
Paveikslas nr. 13. Kaip, jūsų manymu, auganti imigracija paveiks tautinių mažumų situaciją Lietuvoje? N=195	17
Paveikslas nr. 14. Kokias grėsmes įžvelgiate dėl augančios imigracijos Lietuvoje? N=195	18
Paveikslas nr. 15. Kaip manote, kokie pagrindiniai iššūkiai lauks tautinių mažumų Lietuvoje per artimiausius 10 metų? N=195	19
Paveikslas nr. 16. Kaip jūs apskritai vertinate dabartinės Lietuvos politiką kalbinių mažumų atžvilgiu? N=195	20
Paveikslas nr. 17. Ar turite pakankamai galimybių mokytis savo gimtosios kalbos? N=195	21
Paveikslas nr. 18. Kaip vertinate informacijos prieinamumą apie jūsų tautinę bendriją Lietuvoje? (N=195)	21
Paveikslas nr. 19. Kaip vertinate valstybės pasirengimą spręsti išaugusios imigracijos ir tautinių mažumų problemas? N=195	22
Paveikslas nr. 20. Kokius veiksmus valstybė turėtų atlikti, kad geriau pasirengtų augančios imigracijos ir tautinių mažumų integracijai? N=195	23
Paveikslas nr. 21. Kokios formos paramą ar iniciatyvas laikote svarbiausiomis tautinių mažumų gerovei? N=195	23

Lentelių sąrašas

Lentelė nr. 1. Respondentų pasiskirstymas pagal lytį. N=195	27
Lentelė nr. 2. Respondentų amžius. N=195	27
Lentelė nr. 3. Respondentų gyvenamoji vietovė. N=195	27
Lentelė nr. 4. Respondentų tautybė. N=195	27
Lentelė nr. 5. Respondentų išsimokslinimas. N=187	27

Įvadas

Lietuvos visuomenėje tautinių mažumų klausimai ilgą laiką buvo neatsiejama valstybės kultūrinės ir socialinės politikos dalis. Tautinės mažumos ne tik praturtina šalies kultūrinį peizažą savo kalbomis, tradicijomis ir papročiais, bet ir susiduria su specifiniais integracijos, tapatybės išsaugojimo bei socialinio dalyvavimo iššūkiais. Pastaraisiais metais didėjanti migracija, geopolitiniai pokyčiai bei visuomenės požiūrių įvairovė dar labiau išryškino šių bendruomenių padėties svarbą nacionalinėje darbotvarkėje.

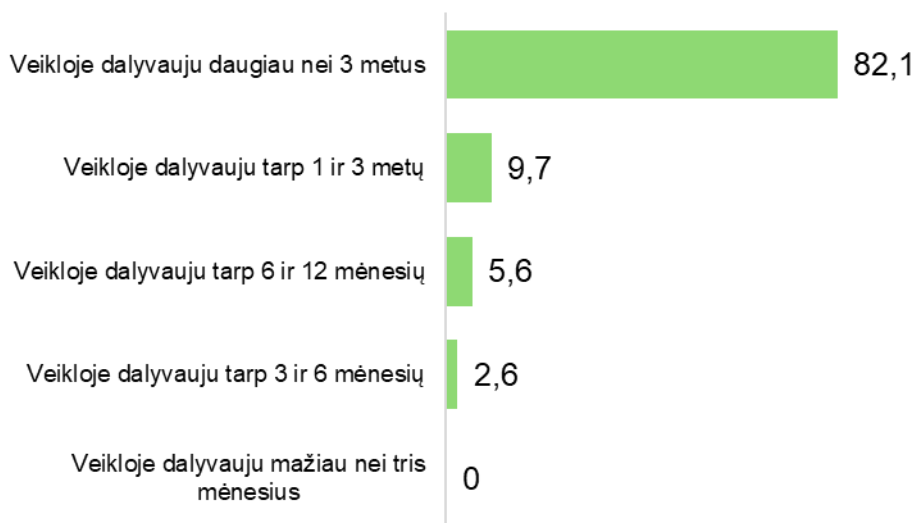
2025 m. atliktas Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų (toliau tekste – Centrai) lankytojų tyrimas siekė išsamiai įvertinti tautinių bendruomenių narių požiūrį į jų dalyvavimą centrų veiklose, šių institucijų veiklos vertinimus, patiriamas diskriminacijos apraiškas, nuostatas dėl augančios imigracijos bei valstybės politikos priemonių tinkamumą. Kai kurie tyrimo rezultatai (diskriminacijos paplitimas, diskriminacijos situacijos, centrų veiklos vertinimai) palyginti su analogiško 2022 m. tyrimo rodikliais, leidžia įvertinti vertinimų dinamiką.

Tyrimas atliktas 2025 sausio 3 – balandžio 25 d. Apklausa atlikta internetinės apklausos būdu. Viso apklausti 195 respondentai.

I. Įsitraukimas į tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklą

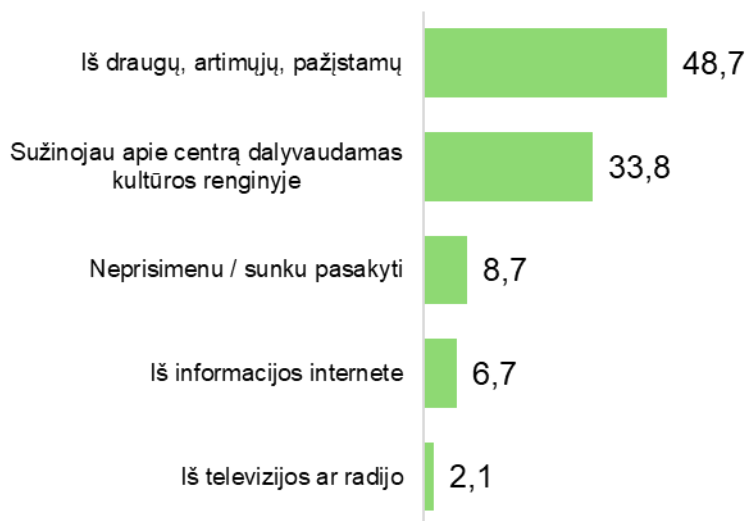
Dauguma apklaustų tautinių mažumų atstovų yra ilgalaikiai kultūros ir integracijos centrų lankytojai. Net 82 proc. respondentų teigė centro veikloje dalyvaujantys daugiau nei 3 metus, tuo tarpu „naujokų“ (dalyvauja trumpiau nei metus) dalis buvo labai maža – iki 10 proc. Tai rodo, kad centrų veikla sutelkia stabilų nuolatinių lankytojų branduolį, o naujų narių pritraukimas yra veikiau ribotas. Kitaip tariant, centrai remiasi ilgamečiais bendruomenės nariais, kurie sudaro jų pagrindą, ir pastebimas palyginti menkas naujai prisijungiančių asmenų srautas (1 paveikslas).

Paveikslas nr. 1. Prieš kiek laiko įsitraukėte į tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklą. N=195

Respondentai apie centrus dažniausiai sužinojo neformaliais kanalais. Beveik pusė (49 proc.) nurodė, kad informaciją apie centrą ir galimybę prisijungti gavo iš draugų, giminių ar pažįstamų (2 paveikslas). Dar 34 proc. respondentų apie centrą sužinojo dalyvaudami kultūros renginyje (pvz., šventėje ar koncerte). Su tiesioginiu bendravimu nesusiję informacijos šaltiniai yra mažiau reikšmingi – tik 7 proc. apie centrą sužinojo internete, 2 proc. per televiziją ar radiją, o 9 proc. apskritai neprisiminė informacijos šaltinio. Šie rezultatai leidžia daryti prielaidą, kad asmeniniai socialiniai ryšiai ir dalyvavimas kultūros renginiuose yra pagrindiniai naujų narių informavimo keliai, tuo tarpu viešoji informacija (žiniasklaida, internetas) centrų matomumui turi tik nedidelę įtaką.

Paveikslas nr. 2 Iš kur sužinojote apie tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrą ir galimybes prisijungti prie jo veiklos. N=195

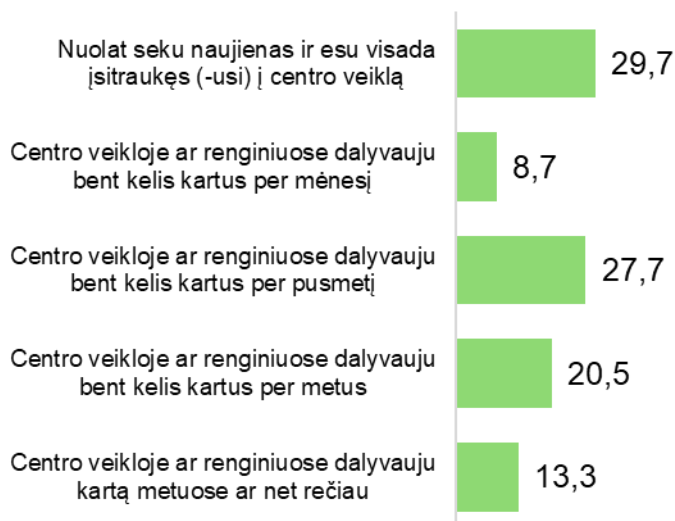

2022 m. pagrindinis informacijos šaltinis apie centrus yra artimųjų ratas – 56 proc. respondentų nurodė sužinoję apie centrą iš draugų, giminaičių ar pažįstamų. Antrasis pagal svarbą kanalas – dalyvavimas kultūros renginyje: 24 proc. pirmą kartą apie centrą sužinojo apsilankę kokiame nors kultūros renginyje (šventėje, koncerte). Kiti informacijos kanalai turėjo gerokai mažesnę įtaką (kiekvieną jų minėjo <10 proc. apklaustųjų).

2025 m. situacija buvo labai panaši. 49 proc. respondentų informaciją apie centrą gavo iš draugų ar pažįstamų, o 34 proc. – dalyvaudami kultūros renginyje. Tiesiogiai nesuasminti šaltiniai sudaro nedidelę dalį: tik 7 proc. sužinojo internete, 2 proc. – per TV ar radiją, be to 9 proc. neprisiminė šaltinio. Palyginus su 2022 m., matyti, kad neformalūs kanalai (socialiniai ryšiai, renginiai) išlieka dominuojantys.

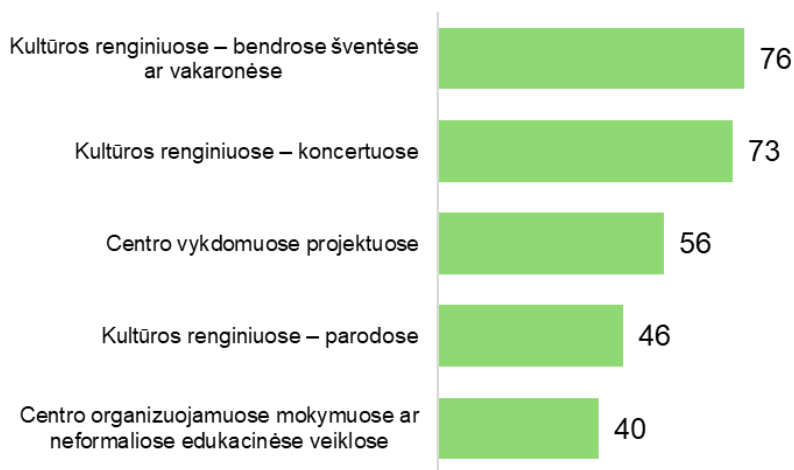
Centro lankymo intensyvumas tarp apklaustųjų pasiskirstęs netolygiai. 30 proc. respondentų teigė esantys nuolat įsitraukę į centro veiklą ir visada sekantys naujienas, dar apie 28 proc. dalyvauja renginiuose bent keletą kartų per pusmetį, o 21 proc. – keletą kartų per metus (3 paveikslas). Visgi, yra ir mažiau aktyvių centrų lankytojų: 13 proc. prisipažino dalyvaujantys centro veikloje tik kartą per metus ar dar rečiau. Taigi, nors trečdalis auditorijos yra itin aktyvi, likusių dalyvių įsitraukimas svyruoja nuo vidutinio iki epizodinio.

Paveikslas nr. 3. Kaip dažnai dalyvaujate tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veikloje. N=195

Per pastaruosius metus centruose vykusiuose renginiuose dalyvavo didelė dalis apklaustųjų, ypač kultūriniuose susibūrimuose. Net 76 proc. respondentų nurodė dalyvavę bendruomenės kultūros renginiuose – šventėse ar vakaronėse, o 73 proc. – koncertuose (4 paveikslas). Daugiau nei pusė (56 proc.) yra įsitraukę į centrų vykdomus projektus. Kiek mažiau respondentų lankosi parodose (46 proc.) ir centrų organizuojuose mokymuose ar neformaliojo švietimo veiklose – 40 proc.

Paveikslas nr. 4. Kokiuose tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro renginiuose dalyvavote per paskutinius metus. N=195

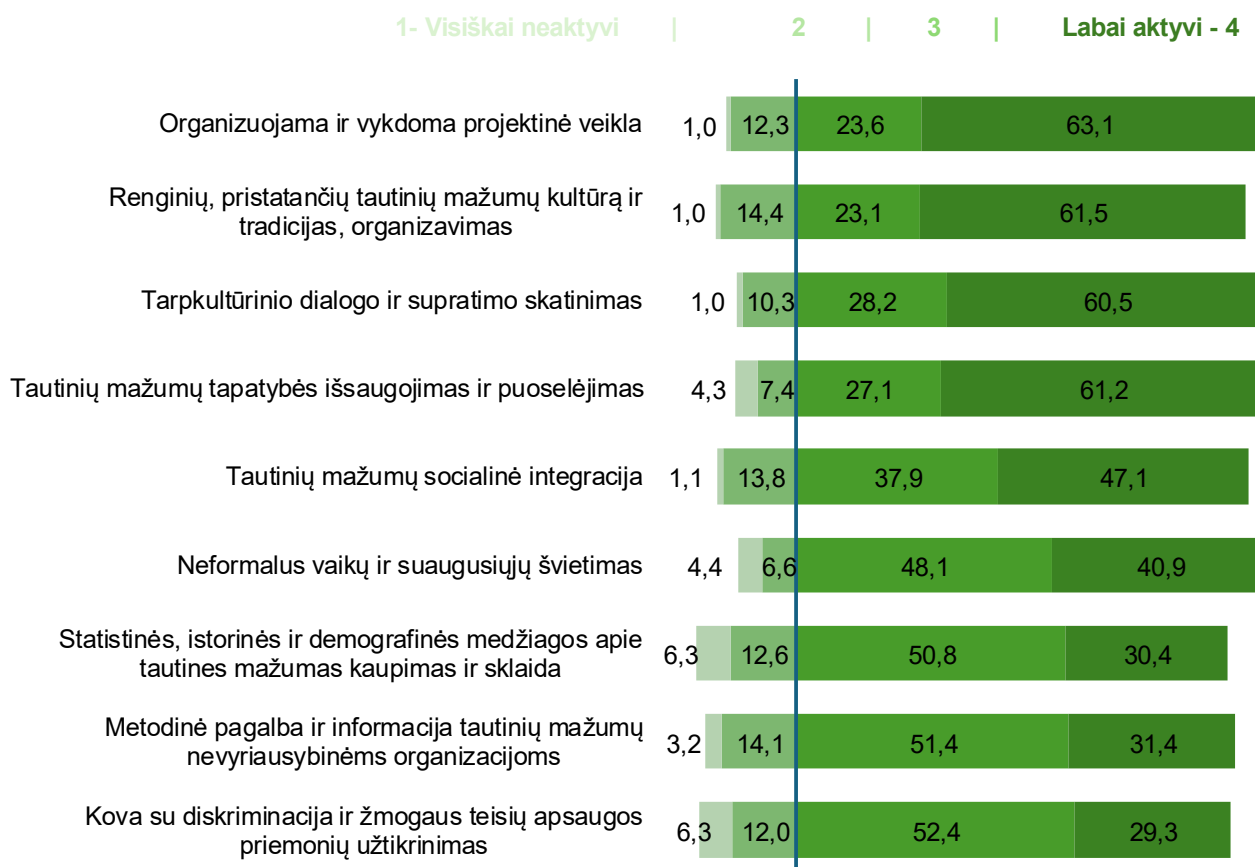
2022 m. tyrime veiklų populiarumas buvo labai panašus: koncertai (77 proc. lankė), bendros šventės ir vakaronės (47 proc.), dalyvavimas centruose vykdomuose projektuose (47 proc.)

bei parodos (38 proc.). Rečiausiai minėtos veiklos – centro organizuojami mokymai ir edukacinės programos (jų lankomumas buvo mažiausias).

II. Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veiklos vertinimai

Apklausos dalyvių buvo prašoma įvertinti, kaip aktyviai tautinių mažumų centrai veikia įvairiose srityse. Rezultatai rodo gana aukštus centrų aktyvumo vertinimus. Kultūrinių renginių organizavimas, tarpkultūrinio dialogo skatinimo iniciatyvos ir projektai yra sritys, kuriose centrų darbas labiausiai pastebimos ir palankiausiai vertinamos. Respondentų tarpe vyravo nuomonė, jog centrai veikia labai aktyviai: aktyvų tarpkultūrinio dialogo skatinimą pastebėjo 61 proc., renginius, pristatančius tautinių mažumų kultūrą – 62 proc., aktyvias projektines veiklas – 63 proc.). Nors visų vertinimų rodiklių vertinimų balansas yra teigiamas, kai kuriose srityse vertinimai yra mažiau palankūs. Pavyzdžiui, tik 29–31 proc. respondentų centrus įvardijo kaip labai aktyvų kovoje su diskriminacija; teikiant metodinę pagalbą tautinių mažumų NVO ar renkant, kaupiant ir sklaidžiant informaciją apie tautines mažumas (5 paveikslas).

Paveikslas nr. 5. Kaip vertinate tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro aktyvumą šiose srityse? N=195

2022 m. apklausos tendencijos buvo labai panašios. Centro aktyvumas kovojant su diskriminacija, teikiant metodinę pagalbą tautinių mažumų NVO ar renkant, kaupiant ir

skleidžiant informaciją apie tautines mažumas buvo vertintas žemesniais balais lyginant su kitomis veiklomis.

Visgi, veiklos, kuriose centrai vertinti kaip mažiau aktyvūs, tuo pačiu laikomos mažiausiai aktualiomis patiems tautinių mažumų atstovams. Kova su diskriminacija (14 proc.), informacinės-statistinės medžiagos kaupimas (7 proc.) ir metodinė parama tautinių mažumų NVO (4 proc.) respondentų buvo vertintos kaip mažiausiai aktualios (6 paveikslas). Didžiausiai prioritetas – tautinio identiteto išsaugojimas, kurio asmenišką svarbą nurodė net 92 proc. apklaustųjų. Tuo tarpu kitos veiklos respondentams yra mažiau aktualios: tik 35–39 proc. respondentų pažymėjo renginius, pristatančius tautinių mažumų kultūrą, socialinės integracijos iniciatyvas, tarpkultūrinio dialogo skatinimą ar projektinę veiklą kaip asmeniškai jiems aktualias (6 paveikslas). Tautinių mažumų bendruomenėms labiau rūpi kultūriniai renginiai ir savos tradicijos, tuo tarpu su diskriminacijos mažinimu ar pagalba NVO susijusios veiklos dažnai suprantamos kaip mažiau tiesiogiai svarbios kasdieniame gyvenime. Tikėtina, jog daugelis apklaustųjų asmeniškai nėra susidūrę su diskriminacija arba nemato tiesioginės naudos iš statistinės informacijos rinkimo ar sklaidos, todėl šias sritis laiko mažiau aktualiomis sau, lyginant su kultūrinės ir tautinės tapatybės puoselėjimu.

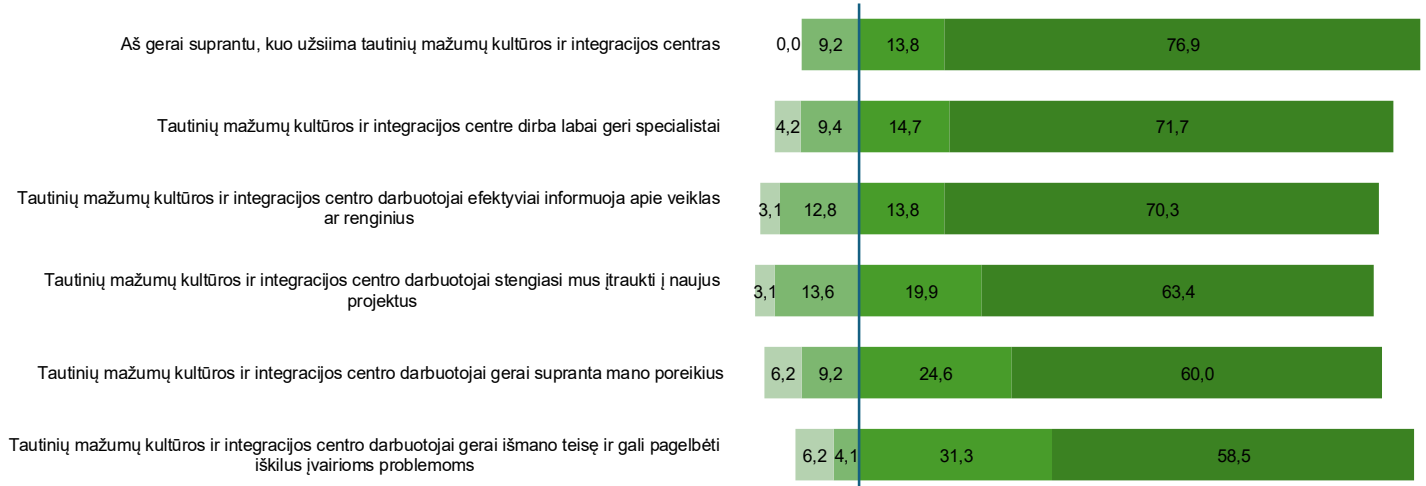
Paveikslas nr. 6. Kurios tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklos jums asmeniškai yra aktualios? N=195

Tautinių mažumų centrų veikla ir jų darbuotojai vertinama itin palankiai. Net 77 proc. respondentų teigė žinantys apie šių centrų veiklos pobūdį, o 72 proc. respondentų visiškai sutiko, kad centre dirba labai geri specialistai, 70 proc. visiškai pritarė, kad centro darbuotojai efektyviai informuoja apie veiklas ir renginius, 63 proc. visiškai pritarė, kad personalas stengiasi juos įtraukti į centro vykdomus projektus, 60 proc. visiškai sutiko su teiginiu, jog centrų darbuotojai geba suprasti jų poreikius, 58 proc. visiškai palaikė teiginį, jog centrų darbuotojai gerai išmano teisę ir gali pagelbėti iškilus problemoms (7 paveikslas). Bendruomenė jaučiasi aptarnaujama kvalifikuotų specialistų, kurie geba ne tik organizuoti renginius, bet ir padėti iškilus problemoms, komunikuoti bei įtraukti žmones. Tai svarbus pasitikėjimo rodiklis, rodantis, jog centrų personalas yra stipri grandis, prisidedanti prie teigiamos narių patirties.

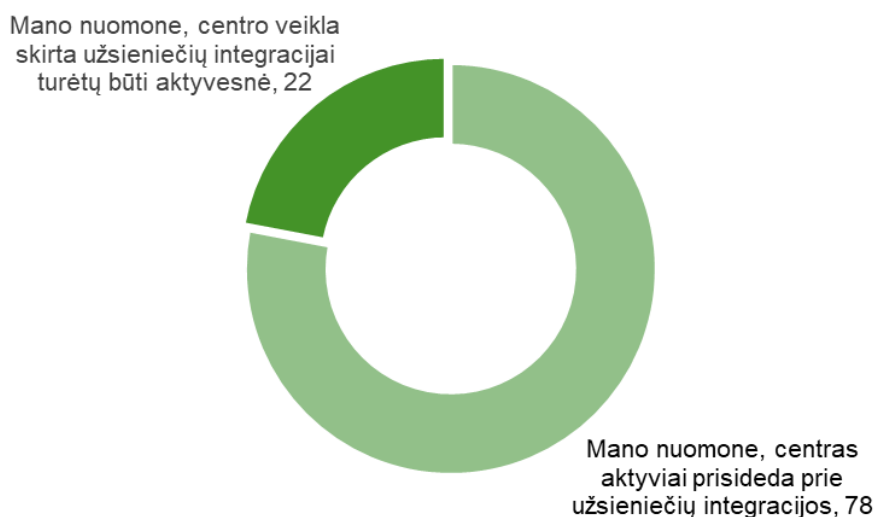
Paveikslas nr. 7. Kaip vertinate tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro darbuotojų veiklą? N=195

Visiškai nesutinku | Labiau nesutinku, nei sutinku | Labiau sutinku, nei nesutinku | Visiškai sutinku

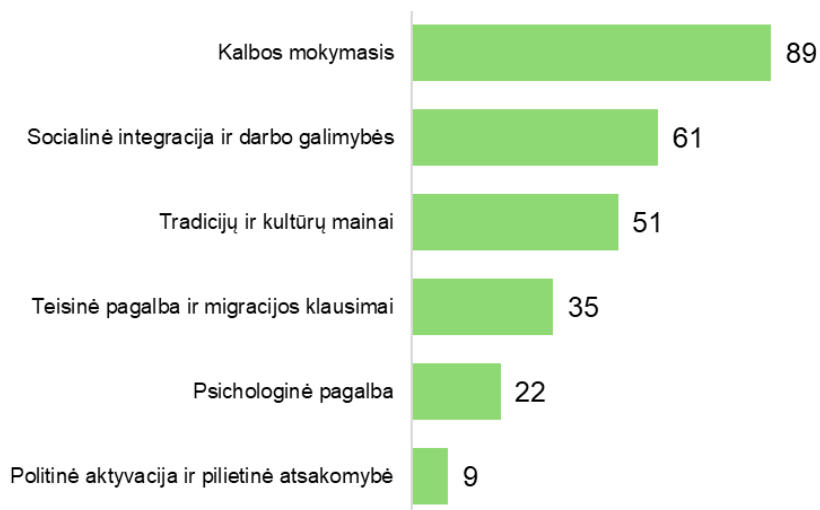
Tautinių mažumų kultūros centrai vykdo veiklas, skirtas ne tik pačioms tautinėms bendrijoms, bet ir užsieniečių integracijai – šią kryptį dauguma respondentų taip pat vertino labai palankiai. Paklausti apie centrų indėlį skatinant užsieniečių kultūrinę integraciją, 78 proc. dalyvių sutiko, kad centrai aktyviai prisideda prie užsieniečių integracijos (8 paveikslas). Likę 22 proc. manė, kad centro veikla šioje srityje galėtų būti aktyvesnė.

Paveikslas nr. 8. Kaip vertinate tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklas skatinančias užsieniečių kultūrinę integraciją? N=195

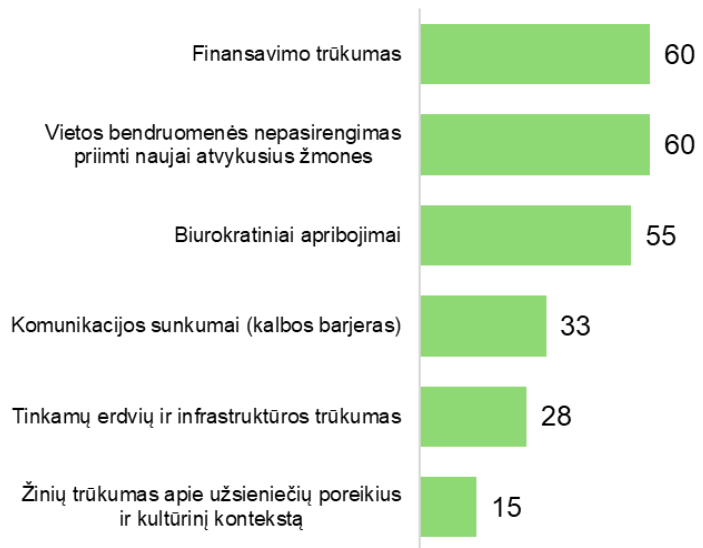
Vertindami konkrečias veiklas, padedančias efektyviausiai integruoti užsieniečius į Lietuvos visuomenę, dauguma (89 proc.) respondentų manė, kad svarbiausia ir veiksmingiausia yra kalbos mokymosi veikla (9 paveikslas). Kaip efektyviausias centrų veiklas integruojant užsieniečius, 61 proc. apklaustųjų įvardijo socialinės integracijos ir darbo galimybių užtikrinimą, 51 proc. paminėjo tautinių tradicijų ir kultūrų mainus, 35 proc. - teisinę pagalbą ir migracijos klausimų sprendimą, 22 proc. – psichologinę pagalbą imigrantams, 9 proc. - politinės aktyvacijos ir pilietinės atsakomybės skatinimą. Šie rezultatai atskleidžia, kad imigrantų integracijos sėkmė tautinių mažumų atstovų akimis labiausiai priklauso nuo kalbos ir darbo (t.y., socialinių-ekonominių) aspektų. Kultūriniai mainai taip pat vertinami, tačiau specializuotos pagalbos (teisinės, psichologinės) ar politinio įtraukimo priemonės laikomos mažiau svarbiomis integracijos proceso dalimis. Galima daryti išvadą, kad tautinių mažumų atstovai integraciją suvokia gana pragmatiškai – pirmiausia kaip kalbinį ir ekonominį įsitraukimą į visuomenę.

Paveikslas nr. 9. Kurios tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklos, jūsų nuomone, yra pačios efektyviausios integruojant užsieniečius į Lietuvos visuomenę? N=195

Vertindami didžiausias kliūtis, trukdančios centrums įgyvendinti užsieniečių integracijos veiklas, po 60 proc. apklaustųjų įvardijo, kad didžiausios kliūtys susiję su vietos bendruomenės nepasirengimu priimti naujai atvykusius žmones ir finansavimo stoka (10 paveikslas). Biurokratiniai suvaržymai užsieniečių integracijoje yra trečias pagal svarbą barjeras – 55 proc.. Kalbos barjerą – t.y., komunikacijos sunkumus – kaip problemą įvardijo kiek mažesnė, bet reikšminga dalis respondentų – 33 proc. Konkrečių žinių apie užsieniečių poreikius trūkumą paminėjo 15 proc., infrastruktūros (erdvių) trūkumą – 28 proc.. Respondentų nuomone, integracinių pastangų sėkmei labiausiai kenkia socialiniai ir instituciniai veiksniai – nepalankus visuomenės nusiteikimas, finansų stoka bei biurokratinės kliūtys.

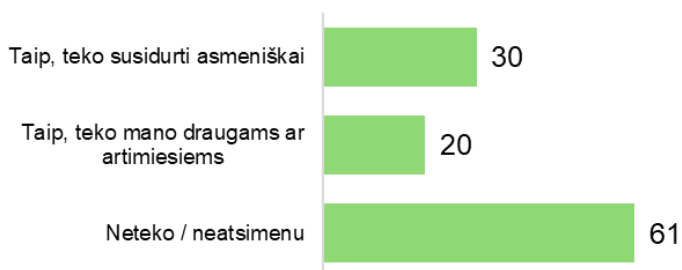
Paveikslas nr. 10. Kokios kliūtys trukdo tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrams įgyvendinti veiklas, skatinančias užsieniečių integraciją? N=195

III. Diskriminacijos tautinių pagrindu paplitimas ir situacijos

Tyrimas atskleidė, kad dalis tautinių mažumų atstovų tiesiogiai patyrė diskriminaciją arba su ja yra susidūrę jų aplinkos žmonės. 30 proc. respondentų teigė, kad per paskutinius metus jiems asmeniškai teko patirti diskriminaciją tautiniu pagrindu, o 20 proc. teigė, kad su tokiais atvejais susidūrė jų draugai ar artimieji (11 paveikslas). 61 proc. nurodė, jog jiems neteko susidurti arba jie nepamena tokių atvejų (atsakymų procentų suma viršija 100 proc., kadangi respondentai galėjo pasirinkti kelias situacijas, t.y. diskriminaciją galėjo patirti ir asmeniškai, ir žinoti apie artimųjų patirtis). Tas faktas, jog labai reikšminga tautinių mažumų atstovų dalis visgi yra susidūrę su diskriminacija, yra svarbus signalas apie latentinę nepakantumą visuomenėje.

Paveikslas nr. 11. Ar per paskutinius metus Lietuvoje jums teko susidurti su diskriminacijos atvejais ar išpuoliais tautiniu pagrindu? N=195

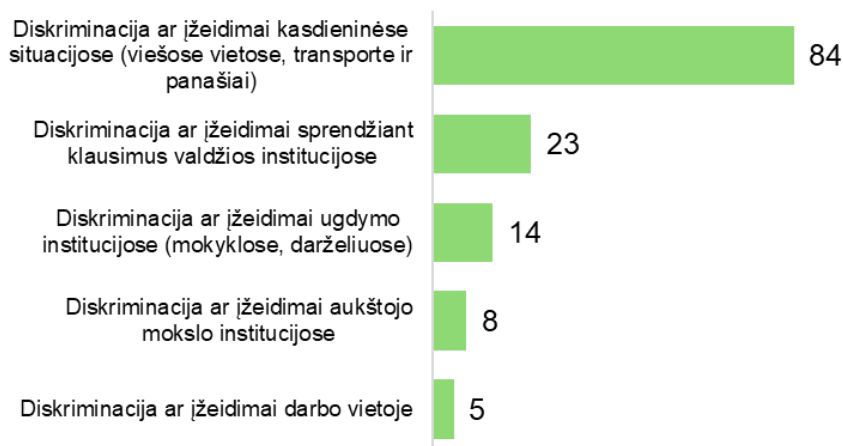
2022 m. tyrimas parodė, jog apie trečdalis centrų lankytojų yra susidūrę su diskriminacija tautiniu pagrindu per pastaruosius metus. 15 proc. apklaustųjų teigė asmeniškai patyrė diskriminaciją ar įžeidinėjimus, o 19 proc. nurodė, kad su diskriminacijos atvejais susidūrė jų draugai ar artimieji. Likę ~66 proc. respondentų tokių atvejų nepatyrė asmeniškai ir nežino apie artimųjų patirtis (arba neatsakė). 2025 m. diskriminacijos paplitimas, deja, nemažėja – atvirkščiai, išaugo tiesiogiai ją patyrusiųjų dalis. Taigi, 2022–2025 m. laikotarpiu tautinių mažumų diskriminacijos rodikliai išliko aukšti ir net išaugo tiesiogiai užgauliojimus patiriančių žmonių procentas (nuo ~15 proc. iki 30 proc.).

Tautinių mažumų atstovų (2025 m.) ir imigrantų (2025 m.) diskriminacijos patirtys yra labai panašios. Tautinių mažumų tyrime 30 proc. nurodė asmeniškai patyrė diskriminaciją per pastaruosius metus, 20 proc. – patyrė jų artimieji. Imigrantų tyrime analogiški rodikliai: 27 proc. patyrė patys, 20 proc. per artimuosius. Tarp apklaustųjų imigrantų su diskriminacija nesusidūrė 53 proc. respondentų, tarp Lietuvos tautinių mažumų respondentų - 61 proc..

Vertinant situacijas, kuriomis pasireiškia diskriminacija tautiniu pagrindu, išryškėjo, kad dažniausiai tai nutinka kasdieniame gyvenime, viešosiose erdvėse. Tarp respondentų, kurie nurodė patyrė patys ar jų artimieji patyrė) diskriminaciją, net 84 proc. teigė, kad tai buvo kasdienės situacijos: viešose vietose, transporte ir pan. (12 paveikslas). 23 proc. respondentų

susidūrė su diskriminacija tvarkydami reikalus valdžios institucijose (pvz., kreipdamiesi į viešojo administravimo įstaigas), o 14 proc. – ugdymo įstaigose (mokyklose ar darželiuose). Aukštojo mokslo institucijose ir darbo vietoje diskriminacija minėta rečiau, atitinkamai, 8 proc. nurodė patyrę diskriminaciją universitete ar kolegijoje, o 5 proc. susidūrė su ja darbo vietoje. Šie duomenys leidžia daryti išvadą, kad etninė diskriminacija Lietuvoje labiau pasireiškia neoficialiame, visuomeniniame lygmenyje – kasdieniauose žmonių kontaktuose – nei formaliose institucijose. Tai rodo, kad diskriminacijos prevencijos pastangos turėtų koncentruotis ne vien instituciniame lygmenyje, bet ir plačiojoje visuomenėje ugdant pagarbą įvairių tautybių žmonėms.

Paveikslas nr. 12. Jei susidūrėte su diskriminacijos atvejais, kokiose situacijose jums ar jūsų artimiesiems teko patirti diskriminacijos atvejų? N=195

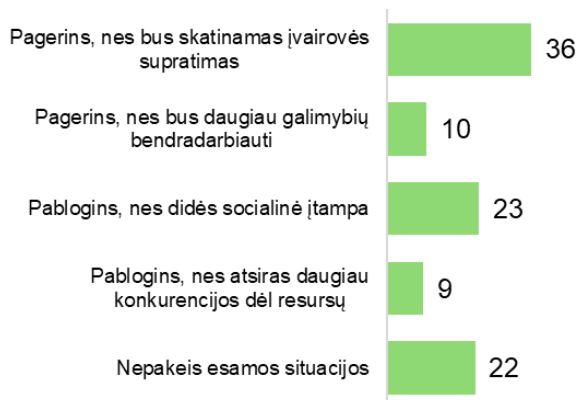
*Lyginant su 2022 m. tautinių mažumų atstovų apklausa, 2025 m. tendencijos išlieka panašios – **diskriminacija neformalioje aplinkoje išlieka pagrindinė problema**. 2025 m. netgi fiksuojamas šių diskriminacijos atvejų pagausėjimas (2022 m. diskriminacijos kasdienėse situacijose atvejus minėjo 53 proc. respondentų). Kitose srityse diskriminacijos atvejai gerokai retesni.*

Lyginant apklaustųjų tautinių mažumų ir imigrantų atstovų diskriminacijos situacijų paplitimo statistiką (2025 m.), stebimos analogiškos tendencijos – vyrauja diskriminacijos atvejai kasdiniame gyvenime, viešose vietose, transporte. Tuo tarpu kitose aplinkose matyti skirtumų: imigrantai gerokai dažniau nei tradicinės tautinės mažumos patiria diskriminaciją tvarkydami reikalus institucijose ar darbe. Pavyzdžiui, 34 proc. diskriminaciją patyrusių imigrantų teigė susidūrę su ja valdžios institucijose, kai tuo tarpu tarp mažumų tokie atvejai sudarė 23 proc.. Darbe diskriminaciją nurodė net 20 proc. nukentėjusių imigrantų, tuo tarpu tarp tautinių mažumų – tik 5 proc.. Šis skirtumas gali būti paaiškinamas imigrantų situacijos specifika. Daugelis jų vos atvykę dirba žemesnės kvalifikacijos darbus arba įsidarbina kolektyvuose, kur susiduria su stereotipais, kalbos sunkumais, tad patiria daugiau neigiamų reakcijų. Tautinių mažumų atstovai neretai yra senbuviai savo darbuose, gerai kalba lietuviškai, todėl darbo vietoje diskriminaciją mini rečiau. Švietimo srityje rodikliai gana panašūs: ~14 proc. mažumų ir 21 proc. imigrantų diskriminaciją patyrė mokyklose/darželiuose, o aukštajame moksle, atitinkamai, 8 proc. ir 5 proc.

IV. Augančios imigracijos situacijos vertinimai

Vertindami augančios imigracijos poveikį, tautinių mažumų tyrimo dalyviai atskleidė skirtingus lūkesčius ir nerimą, susijusį su imigracija – jų nuomonės yra gana pasidalijusios. Paprašyti įvertinti, kaip auganti imigracija paveiks tautinių mažumų situaciją Lietuvoje, dauguma respondentų buvo gana optimistiški: 36 proc. respondentų tikėjo, kad situacija pagerės, nes bus skatinamas įvairovės supratimas, dar 10 proc. tikėjosi pagerėjimo dėl didesnių bendradarbiavimo galimybių (13 paveikslas). Visgi, ženkli respondentų dalis yra labiau pesimistiški: 23 proc. mano, kad auganti imigracija pablogins tautinių mažumų padėtį dėl didėjančios socialinės įtampos, o 9 proc. kėlė nerimą konkurencija dėl resursų (bendrai ~32 proc. respondentų matė neigiamą poveikį) (13 paveikslas). Likę 22 proc. manė, kad imigracija nepakeis esamos tautinių mažumų situacijos. Šie rezultatai rodo gana poliarizuotą požiūrį: nors pozityvių lūkesčių kiek daugiau nei negatyvių, tačiau nerimo lygis dėl augančios migracijos taip pat yra reikšmingas.

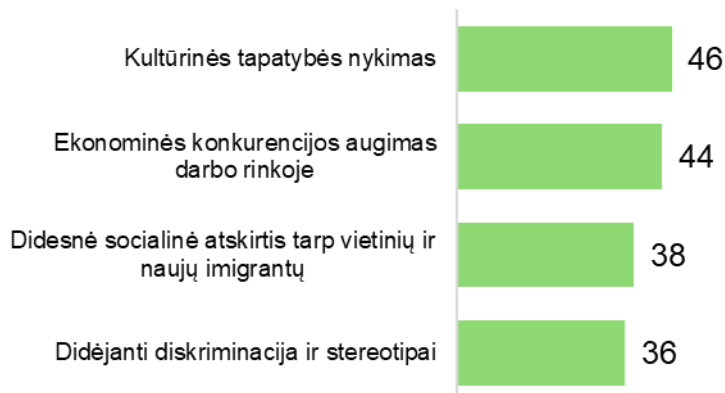
Paveikslas nr. 13. Kaip, jūsų manymu, auganti imigracija paveiks tautinių mažumų situaciją Lietuvoje? N=195

Vertinant konkrečias augančios imigracijos grėsmes, tautinių mažumų atstovų nuomonės pasidalino gana tolygiai. Didžiausia dalis nuogaštuoja dėl tautinių mažumų kultūrinės tapatybės nykimo (46 proc.) ir ekonominės konkurencijos augimo (44 proc.) darbo rinkoje (14 paveikslas). Kiek mažiau – 38 proc. – respondentų pažymėjo didesnės socialinės atskirties tarp vietinių gyventojų ir naujų imigrantų grėsmę, 36 proc. respondentų mato riziką, kad daugės diskriminacijos atvejų ir neigiamų stereotipų (14 paveikslas). Pastebėtina, kad šių keturių paminėtų grėsmių intensyvumo vertinimai skiriasi nedaug (nuo 36 proc. iki 46 proc.).

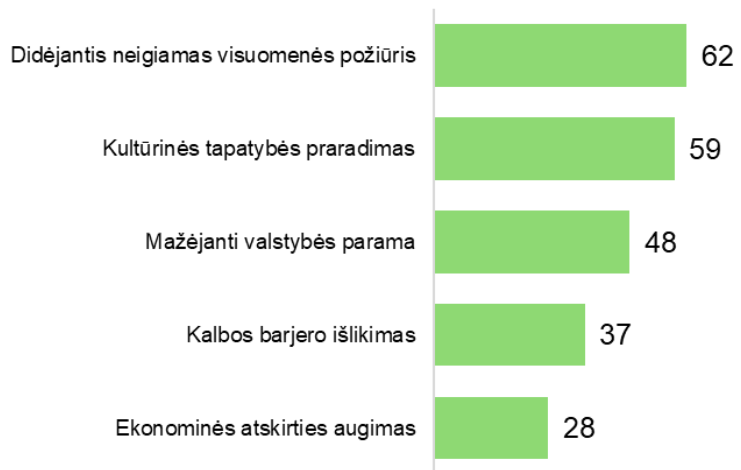
Taigi, galima teigti, jog auganti imigracija kelia kompleksiską nerimą tautinių mažumų bendruomenėse – jos baiminasi tiek dėl savo kultūros išlaikymo, tiek dėl savo ekonominės gerovės, tiek ir dėl santykių su naujakuriais.

Paveikslas nr. 14. Kokias grėsmes įžvelgiate dėl augančios imigracijos Lietuvoje? N=195

Prognuozuodami pagrindinius iššūkius tautinėms mažumoms per artimiausią dešimtmetį, respondentai išskyrė dvi pagrindines grėsmes, kurias paminėjo daugiau kaip pusė apklaustųjų. 62 proc. mano, kad didžiausias iššūkis bus augantis neigiamas visuomenės požiūris į tautines mažumas, o 59 proc. – kad tai bus jų pačių kultūrinės tapatybės praradimas (15 paveikslas). Šalia šių didžiųjų iššūkių, 48 proc. respondentų nurodė mažėjančią valstybės paramą, 37 proc. įvardijo kalbos barjero išlikimą, 28 proc. - ekonominės atskirties augimą. Apibendrinant, ateities vizija tarp tautinių mažumų atstovų nėra labai optimistinė – vyrauja nuogąstavimai dėl visuomenės tolerancijos mažėjimo ir dėl savos kultūros išlaikymo, kurie iš esmės atliepia ir anksčiau minėtas su imigracija siejamas baimes. Taip pat juntamas nerimas dėl galimo valdžios dėmesio sumažėjimo ir neišnyksiančių kalbinės bei ekonominės integracijos problemų.

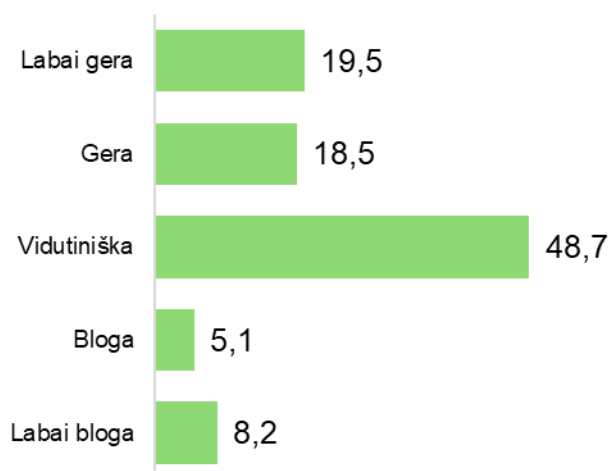
Paveikslas nr. 15. Kaip manote, kokie pagrindiniai iššūkiai lauks tautinių mažumų Lietuvoje per artimiausius 10 metų? N=195

V. Valstybės politikos kalbinių ir tautinių mažumų atžvilgiu vertinimai

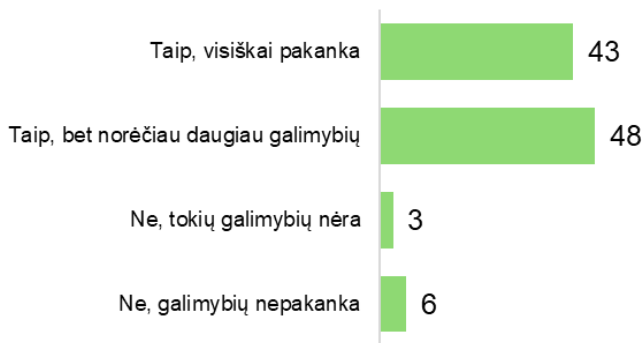
Respondentai vidutiniškai palankiai vertina dabartinę Lietuvos valstybės politiką kalbinių mažumų atžvilgiu. Beveik pusė (49 proc.) apklaustųjų valstybės politiką įvertino kaip „vidutinišką“ (16 paveikslas). Likę vertinimai yra labiau teigiami – 18 proc. politiką vertina gerai, o 19 proc. – labai gerai (iš viso ~37 proc. teigiamų vertinimų). Šie skaičiai rodo, jog tautinių mažumų bendruomenė iš esmės nėra nusivylusi valstybės kalbų politika – ją teigiamai vertinančių beveik trigubai daugiau nei manančių, kad politika bloga arba labai bloga.

Paveikslas nr. 16. Kaip jūs apskritai vertinate dabartinės Lietuvos politiką kalbinių mažumų atžvilgiu? N=195

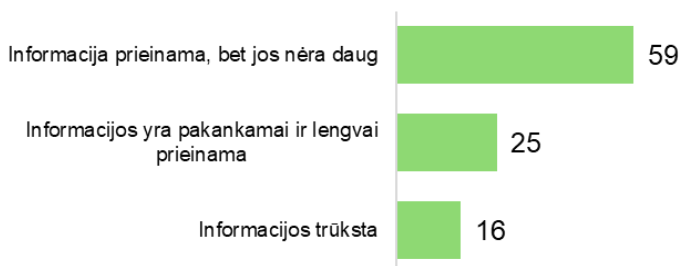
Absoliuti dauguma (91 proc.) respondentų nurodė turintis galimybę mokytis savo gimtosios kalbos: 43 proc. respondentų atsakė, kad galimybių mokytis gimtosios kalbos visiškai pakanka, o 48 proc. pripažino, jog galimybės mokytis kalbos užtikrinamos, tačiau pageidavo geresnių galimybių. Tik 9 proc. respondentų teigė, kad galimybių nepakanka arba jų nėra. Tai leidžia teigti, kad formaliai gimtosios kalbos mokymosi prieinamumas yra geras, tačiau kokybine prasme daugeliui norėtųsi platesnio tokio mokymosi pasirinkimo ar geresnių sąlygų.

Paveikslas nr. 17. Ar turite pakankamai galimybių mokytis savo gimtosios kalbos? N=195

Ketvirtadalis (25 proc.) mano, kad informacijos apie jų tautinę bendriją yra pakankamai ir ji lengvai prieinama. 59 proc. respondentų teigė, kad ši informacija yra prieinama, bet jos nėra daug (18 paveikslas). Likę 16 proc. nurodė, kad informacijos trūksta (žr. lentelę Nr. 18). Sujungus šiuos du pastaruosius segmentus matome, kad 75 proc. respondentų vienaip ar kitaip pasigenda daugiau informacijos apie savo bendriją.

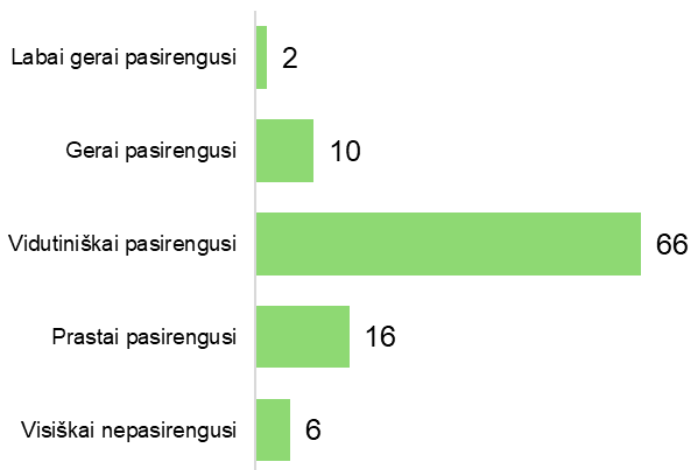
Paveikslas nr. 18. Kaip vertinate informacijos prieinamumą apie jūsų tautinę bendriją Lietuvoj? (N=195)

Vertinant valstybės pasirengimą spręsti išaugusios imigracijos ir tautinių mažumų problemas, respondentų nuomonės labiau skeptiškos, nei optimistinės. Didžioji dalis (66 proc.) mano, kad valstybės pasirengimas yra veikiau vidutiniškas. Beveik ketvirtadalis (22 proc. respondentų valstybės pasirengimą spręsti išaugusios imigracijos ir tautinių mažumų problemas vertina neigiamai: 16 proc. teigė, kad valstybė yra prastai pasirengusi, 6 proc. – kad visiškai nepasirengusi. Optimistiškai valstybės pasirengimą vertino 12 proc. respondentų: geru pasirengimu tiki 10 proc., o labai geru – vos 2 proc. (19 paveikslas). Neigiamas vertinimų balansas rodo skepticizmą ir nerimą, jog auganti imigracija bei aštrėjantys tautinių mažumų klausimai gali aplenkti valstybės gebėjimus tinkamai reaguoti. Tai svarbus signalas tautinių

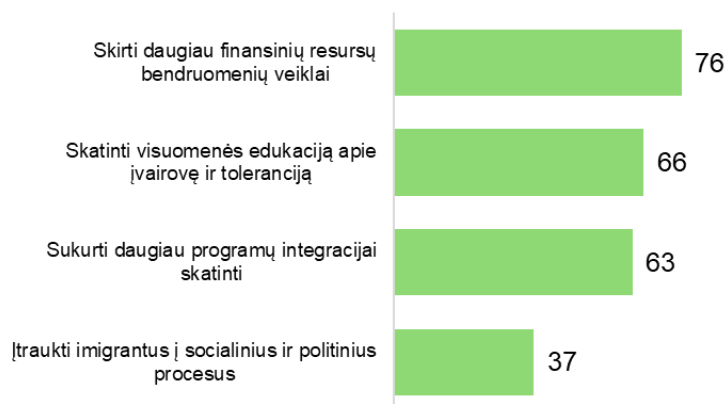
mažumų integracijos politikos formuotojams apie būtinybę stiprinti pasirengimo priemones bei komunikuoti jas visuomenei.

Paveikslas nr. 19. Kaip vertinate valstybės pasirengimą spręsti išaugusios imigracijos ir tautinių mažumų problemas? N=195

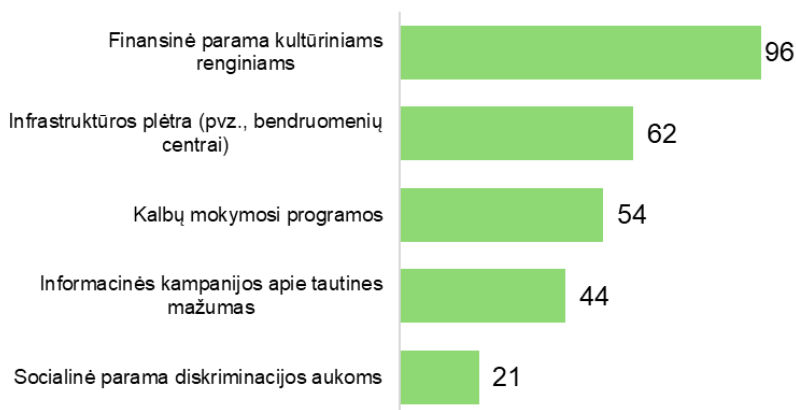
Apklaustų tautinių mažumų atstovų nuomone, valstybė, siekdama geriau pasirengti augančios imigracijos ir tautinių mažumų integracijos iššūkiams turėtų imtis šių veiksmų: dauguma (76 proc.) siūlė skirti daugiau finansinių resursų bendruomenių veiklai, 66 proc. pasisakė už visuomenės edukaciją apie įvairovę ir toleranciją, 63 proc. pageidavo daugiau specialių programų integracijai skatinti, mažiausiai – 37 proc. – respondentų siūlė aktyviau įtraukti pačius imigrantus į socialinius ir politinius procesus (20 lentelė). Tikėtina, jog mažesnis pastarojo teiginio palaikymas demonstruoja, kad respondantai pirmiausia laukia valstybės iniciatyvų ir paramos („iš viršaus“), o tiesioginis imigrantų įtraukimas matomas tik kaip papildoma, bet ne pirmaeilė priemonė.

Paveikslas nr. 20. Kokius veiksmus valstybė turėtų atlikti, kad geriau pasirengtų augančios imigracijos ir tautinių mažumų integracijai? N=195

Respondentų nuomone, svarbiausios paramos formos ar tautinių mažumų gerovei stiprinti yra finansinis kultūrinių renginių palaikymas – net 96 proc. respondentų įvardino šią paramos formą. 62 proc. paminėjo infrastruktūros (bendruomenių centrų ir pan.) plėtros svarbą, 54 proc. nurodė kalbų mokymosi programas (pastarasis sutampa su jau anksčiau minėtu kalbinės integracijos poreikiu), 44 proc. paminėjo informacines kampanijas apie tautines mažumas, 22 proc. respondentų prioritetu laiko socialinę paramą diskriminacijos aukoms (21 paveikslas). Pastarasis vertinimas, nors ir svarbus, paminėtas rečiau, ir tai veikiausiai reiškia, jog bendruomenė labiau orientuojasi į bendro pobūdžio, proaktyvias makro lygmens priemones (kultūra, kalba, švietimas), o ne į reaktyvią pagalbą jau nukentėjusiems nuo diskriminacijos. Mažesnis dėmesys diskriminacijos aukų paramai gali būti aiškinamas tuo, kad tik dalis respondentų buvo susidūrę su diskriminacija (kaip jau aptarta III skyriuje).

Paveikslas nr. 21. Kokios formos paramą ar iniciatyvas laikote svarbiausiomis tautinių mažumų gerovei? N=195

VI. Išvados ir rekomendacijos

- **Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų veikla** vertinama palankiai, ypač tradicinių kultūrinių renginių, tarpkultūrinio dialogo vystymo srityse. Taip pat itin palankiai vertinamas centrų **personalas**: dauguma visiškai pritaria, kad centruose dirba kvalifikuoti, paslaugūs specialistai, kurie gerai informuoja apie veiklas, stengiasi suprasti bendruomenės poreikius ir įtraukti narius į projektus. Tiesa, keliose srityse centrų veikla laikoma mažiau aktyvia. Centrų aktyvumas santykinai mažesnis efektyvesnės kovos su diskriminacija, metodinės pagalbos tautinių mažumų nevyriausybinėms organizacijoms teikimo ir informacijos apie tautines bendrijas rinkimo ir sklaidos srityse. Šios sritys, apklausos duomenimis, centrų lankytojams taip pat yra mažiau aktualios.
- Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrai atlieka svarbią **imigrantų integracijos funkciją**, kurią dauguma tautinių mažumų atstovų taip pat vertina labai palankiai. Efektyviausia integracijos veikla, respondentų nuomone, yra valstybinės **kalbos mokymas** – tai laikoma kertine integracijos sąlyga. Labai reikšmingais veiksniais laikomi **įsidarbinimo galimybių sudarymas** (pagalba įsidarbinant, socialinė integracija) ir **kultūrinių mainų ir tradicijų sklaida**.
- Tautinių mažumų atstovai išskyrė **kliūtis**, trukdančias centrums vykdyti imigrantų integraciją. Tai **neigiamos visuomenės nuostatos** (vietos bendruomenės nepasirengusios priimti naujai atvykstančių), **finansavimo trūkumas** integracijos veikloms, **biurokratiniai suvaržymai** bei **kalbos barjeras**, trukdantis sklandžiai komunikuoti.
Rekomendacija: Siekiant efektyvesnės imigrantų integracijos, jų nuomone, būtina gerinti vietos gyventojų toleranciją, užtikrinti pakankamą lėšų skyrimą integracijos programoms ir supaprastinti oficialias procedūras, kad naujai atvykusiems būtų lengviau pradėti gyvenimą Lietuvoje.
- Tautinių mažumų bendruomenėms aktualu **puoselėti gimtąją kalbą ir kultūrą**. Nors **galimybės** mokytis gimtosios kalbos egzistuoja, tačiau **kokybė ir pasiūla** dažnai netenkina lūkesčių. Daugeliui norėtųsi daugiau pamokų, įvairesnių programų ar patogesnio tvarkaraščio. Tai ypač aktualu mažesnėms bendruomenėms, kurios neturi savo mokyklų tinklo – joms trūksta dėmesio iš švietimo sistemos.
- Dauguma tautinių mažumų atstovų teigė, kad **informacijos apie jų bendruomenę** viešojoje erdvėje trūksta. Tai reiškia akivaizdų poreikį gerinti informacijos sklaidą: nors tam tikros informacijos apie tautines bendrijas būna (per renginius, žiniasklaidoje), ji nepakankamai plačiai prieinama ar matoma.

Rekomendacija: Būtina daugiau komunikuoti apie tautinių mažumų istoriją, indėlį ir gyvenimą Lietuvoje.

- **Diskriminacijos dėl tautybės patirtys** dažnai pasitaikantis reiškinys tautinėms mažumoms – reikšminga dalis respondentų nurodė susidūrę su visuomenės nepakantumu. Maždaug trečdalis apklaustųjų per pastaruosius metus asmeniškai patyrė užgauliojimų ar diskriminavimo atvejų dėl savo tautybės. Dar penktadalis teigė, kad su panašiais incidentais susidūrė jų artimi žmonės. Negana to, palyginti su 2022 metais, tiesiogiai diskriminaciją patiriančių mažumų atstovų dalis netgi padidėjo. Pažymėtina, kad **tautinių mažumų ir imigrantų (2025 m. tyrimo duomenimis) diskriminacijos patirtys** kiekybiškai yra labai panašios. Abiejų grupių apklausose maždaug panaši dalis (apie trečdalį) nurodo asmeniškai susidūrę su diskriminacija, panašus procentas mini artimųjų patirtus diskriminacijos atvejus .
- **Diskriminacijos aplinkybės** dažniausiai yra kasdienės situacijos. Tiek tautinių mažumų, tiek imigrantų tyrimai (2025 m.) rodo, kad didžioji dalis neapykantos ar netolerancijos epizodų įvyksta viešose vietose, buitinėje aplinkoje: gatvėje, viešajame transporte, parduotuvėse ir pan. Rečiau diskriminacija patiriama **institucijose** ar kitose formalesnėse aplinkose. Tautinių mažumų atstovai nedaugeliu atvejų patyrė diskriminaciją valdžios įstaigose tvarkydami reikalus ar **švietimo įstaigose** (pvz., mokykloje, universitete). Labai maža dalis nurodė diskriminaciją **darbo vietoje** – daugelis tautinėms mažumoms priklausančių asmenų yra vietiniai darbuotojai, gerai mokantys lietuvių kalbą, tad darbovietėse su tiesiogine diskriminacija susiduria retai. Tai kontrastuoja su **imigrantų** situacija, kurie darbo aplinkoje patiria daugiau iššūkių. To priežastys gali būti imigrantų situacijos ypatumai – daugelis pradžioje dirba žemesnės kvalifikacijos darbus, prasciau moka kalbą, tad susiduria su stereotipais ar nesupratimu.

Rekomendacija: Apskritai, tautinių mažumų tyrimo duomenys leidžia daryti išvadą, kad **etninė diskriminacija Lietuvoje labiausiai reiškiasi neoficialiame lygmenyje** – kasdieniuose žmonių kontaktuose, o ne institucijose. Vadinas, kovojant su nepakantumu, būtina koncentruotis ne vien į institucijų politiką, bet ir į platesnės visuomenės švietimą bei nuostatų keitimą kasdieniame gyvenime. Reikia ugdyti pagarbą įvairių tautybių žmonėms per kasdienį bendravimą, pradėdant nuo mokyklų, darbo kolektyvų iki viešosios erdvės kultūros.

- **Požiūris į augančią imigraciją ir valstybės politikos vertinimai.** Tautinių mažumų bendruomenės, stebėdamos pastaruoju metu didėjančius imigracijos srautus, **valstybės pasirengimą** spręsti šį iššūkį vertina gana skeptiškai. Kritinis vertinimas rodo **nerimą bendruomenėje**, kad problemos gali viršyti valdžios gebėjimus, ir yra aiškus signalas politikos formuotojams stiprinti ir geriau komunikuoti pasirengimą.
- Geresnį pasirengimą imigrantų integracijai, respondentų nuomone, valstybė turėtų užtikrinti skirdama **didesnį finansavimą** bendruomenių veikloms, vykdydama plataus masto

visuomenės švietimo kampanijas apie įvairovę ir toleranciją, vystydama specialias integracijos skatinimo programas (pvz., kalbų mokymai, užimtumo projektai naujiems imigrantams).

Rekomendacija: **valstybės politika**, skirianti daugiau investicijų į tautinių mažumų bendruomenes ir imigrantų integraciją bei formuojanti visuomenės toleranciją ir atvirumą.

- **Prioritetinės paramos kryptys tautinių mažumų gerovei užtikrinti**, tautinių mažumų bendruomenių atstovų vertinimu, turėtų būti: **finansinė parama kultūrinei veiklai, bendruomenių infrastruktūros plėtra** (daugiau centrų, bendruomenių namų, erdvių, kur tautinės mažumos galėtų rinktis), **kalbų mokymosi programos** (tiek lietuvių kalbos kursai imigrantams, tiek galimybės mokytis tautinių mažumų kalbų), **informacinės kampanijos, socialinė parama diskriminacijos aukoms**.

Rekomendacija: tautinių mažumų integracijos politikoje svarbu derinti **kultūrinės tapatybės išsaugojimą su visuomenės atvirumo ugdymu**, skiriant tam tiek finansinius, tiek edukacinius išteklius.

I Priedas. Respondentų demografiniai bruožai

Lentelė nr. 1. Respondentų pasiskirstymas pagal lytį. N=195

		proc.	N
Lytis	Moteris	76	149
	Vyras	15	30
	Nenoriu nurodyti	8	16
	Iš viso:	100	195

Lentelė nr. 2. Respondentų amžius. N=195

		proc.	N
Amžius	26–35	4	7
	36–45	13	25
	46–55	27	52
	56–65	19	38
	Daugiau negu 65	37	73
	Iš viso:	100	195

Lentelė nr. 3. Respondentų gyvenamoji vietovė. N=195

		proc.	N
Kokiame mieste gyvenate?	Vilnius	56	109
	Kaunas	37	72
	Klaipėda	4	7
	Visaginas	3	5
	Jonava	1	2
	Iš viso:	100	195

Lentelė nr. 4. Respondentų tautybė. N=195

		proc.	N
Kokia jūsų tautybė?	Rusas (-ė)	25	48
	Baltarusis (-ė)	24	46
	Totorius (-ė)	14	27
	Lietuvis (-ė)	13	25
	Ukrainietis (-ė)	8	16
	Lenkas (-ė)	3	6
	Kita	8	14
	Nenurodė (-ė)	7	13
	Iš viso:	100	195

Lentelė nr. 5. Respondentų išsimokslinimas. N=187

		proc.	N
Koks jūsų išsimokslinimas?	Aukštasis (kolegija ar universitetas)	72	134
	Aukštesnysis (technikumas, aukštesnioji mokykla)	19	35
	Profesinis (profesinė mokykla, vidurinis su profesine kvalifikacija)	9	16
	Vidurinis	1	2
	Iš viso:	100	187

II. Priedas. Tyrimo klausimynas

Siekdamas tobulinti tautinių mažumų kultūros centrų veiklą, Tautinių mažumų departamentas vykdo tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrų lankytojų apklausą. Labai prašome skirti 10 minučių ir atsakyti į anketos klausimus. Jokie asmeniniai duomenys nėra renkami, bus analizuojami tik apibendrinti atsakymai. Iš anksto dėkojame už pagalbą.

1. Prieš kiek laiko įsitraukėte į tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklą?

Veikloje dalyvauju mažiau nei tris mėnesius

Veikloje dalyvauju tarp 3 ir 6 mėnesių

Veikloje dalyvauju tarp 6 ir 12 mėnesių

Veikloje dalyvauju tarp 1 ir 3 metų

Veikloje dalyvauju daugiau nei 3 metus

2. Iš kur sužinojote apie tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrą ir galimybes prisijungti prie jo veiklos?

Iš draugų, artimųjų, pažįstamų

Iš televizijos ar radijo

Sužinojau apie centrą dalyvaudamas kultūros renginyje

Iš informacijos internete

Neprisimenu / sunku pasakyti

3. Kaip dažnai dalyvaujate tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veikloje?

Nuolat seku naujienas ir esu visada įsitraukęs (-usi) į centro veiklą

Centro veikloje ar renginiuose dalyvauju bent kelis kartus per mėnesį

Centro veikloje ar renginiuose dalyvauju bent kelis kartus per pusmetį

Centro veikloje ar renginiuose dalyvauju bent kelis kartus per metus

Centro veikloje ar renginiuose dalyvauju kartą metuose ar net rečiau

4. Kokiuose tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro renginiuose dalyvavote per paskutinius metus?

Pažymėkite visus tinkamus variantus:

Centro vykdomuose projektuose

Kultūros renginiuose – koncertuose

Kultūros renginiuose – parodose

Kultūros renginiuose – bendrose šventėse ar vakaronėse

Centro organizuojamuose mokymuose ar neformaliose edukacinėse veiklose

5. Kaip vertinate tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro aktyvumą šiose srityse?

Įvertinkite centro veiklos aktyvumą skalėje nuo 1 (visiškai neaktyvi) iki 4 (labai aktyvi):

Tautinių mažumų tapatybės išsaugojimas ir puoselėjimas

Tautinių mažumų socialinė integracija

Neformalų vaikų ir suaugusiųjų švietimas

Tarpkultūrinio dialogo ir supratimo skatinimas

Metodinė pagalba ir informacija tautinių mažumų nevyriausybinėms organizacijoms

Kova su diskriminacija ir žmogaus teisių apsaugos priemonių užtikrinimas

Renginių, pristatančių tautinių mažumų kultūrą ir tradicijas, organizavimas

Statistinės, istorinės ir demografinės medžiagos apie tautines mažumas kaupimas ir sklaida

Organizuojama ir vykdoma projektinė veikla

6. Kurios tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklos jums asmeniškai yra aktualios?

Tautinių mažumų tapatybės išsaugojimas ir puoselėjimas
Tautinių mažumų socialinė integracija
Neformalų vaikų ir suaugusiųjų švietimas
Tarpkultūrinio dialogo ir supratimo skatinimas
Metodinė pagalba ir informacija tautinių mažumų nevyriausybinėms organizacijoms
Kova su diskriminacija ir žmogaus teisių apsaugos priemonių užtikrinimas
Renginių, pristatančių tautinių mažumų kultūrą ir tradicijas, organizavimas
Statistinės, istorinės ir demografinės medžiagos apie tautines mažumas kaupimas ir sklaida
Organizuojama ir vykdoma projektinė veikla

7. Kaip vertinate tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro darbuotojų veiklą?

Pažymėkite, kiek jūs sutinkate ar nesutinkate su šiais teiginiais:

Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centre dirba labai geri specialistai
Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro darbuotojai gerai išmano teisę ir gali pagelbėti iškilus įvairioms problemoms
Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro darbuotojai gerai supranta mano poreikius
Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro darbuotojai efektyviai informuoja apie veiklas ar renginius
Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro darbuotojai stengiasi mus įtraukti į naujus projektus
Aš gerai suprantu, kuo užsiima tautinių mažumų kultūros ir integracijos centras

8. Ar per paskutinius metus Lietuvoje jums teko susidurti su diskriminacijos atvejais ar išpuoliais tautiniu pagrindu?

Pažymėkite visas situacijas:

Taip, teko susidurti asmeniškai
Taip, teko mano draugams ar artimiesiems
Neteko / neatsimenu

9. Jei susidūrėte su diskriminacijos atvejais, kokiose situacijose jums ar jūsų artimiesiems teko patirti diskriminacijos atvejų?

Pažymėkite situacijas su kuriomis susidūrėte:

Neteko susidurti su diskriminacijos atvejais
Diskriminacija ar įžeidimai ugdymo institucijose (mokyklose, darželiuose)
Diskriminacija ar įžeidimai aukštojo mokslo institucijose
Diskriminacija ar įžeidimai darbo vietoje
Diskriminacija ar įžeidimai sprendžiant klausimus valdžios institucijose
Diskriminacija ar įžeidimai kasdieninėse situacijose (viešose vietose, transporte ir panašiai)

10. Kaip jūs apskritai vertinate dabartinės Lietuvos politiką kalbinių mažumų atžvilgiu?

Labai bloga
Bloga
Vidutiniška
Gera
Labai gera

11. Ar turite pakankamai galimybių mokytis savo gimtosios kalbos?

Taip, visiškai pakanka
Taip, bet norėčiau daugiau galimybių
Ne, galimybių nepakanka
Ne, tokių galimybių nėra

12. Kokios formos paramą ar iniciatyvas laikote svarbiausiomis tautinių mažumų gerovei?

Pažymėkite visas tinkamas:

Kalbų mokymosi programos
Socialinė parama diskriminacijos aukoms
Finansinė parama kultūriniais renginiams
Infrastruktūros plėtra (pvz., bendruomenių centrai)
Informacinės kampanijos apie tautines mažumas

13. Kaip vertinate informacijos prieinamumą apie jūsų tautinę bendriją Lietuvoje?

Informacijos yra pakankamai ir lengvai prieinama
Informacija prieinama, bet jos nėra daug
Informacijos trūksta
Informacijos visai nėra

14. Kaip, jūsų manymu, auganti imigracija paveiks tautinių mažumų situaciją Lietuvoje?

Pagerins, nes bus daugiau galimybių bendradarbiauti
Pagerins, nes bus skatinamas įvairovės supratimas
Nepakeis esamos situacijos
Pablogins, nes atsiras daugiau konkurencijos dėl resursų
Pablogins, nes didės socialinė įtampa

15. Kokias grėsmes įžvelgiate dėl augančios imigracijos Lietuvoje?

Galimi keli atsakymo variantai

Didesnė socialinė atskirtis tarp vietinių ir naujų imigrantų
Didėjanti diskriminacija ir stereotipai
Kultūrinės tapatybės nykimas
Ekonominės konkurencijos augimas darbo rinkoje
Kita (įrašyti):

16. Kokias galimybes įžvelgiate dėl augančios imigracijos Lietuvoje?

Pažymėkite visas tinkamas:

Kultūrinio dialogo ir supratimo stiprinimas
Nauji socialiniai ir ekonominiai projektai
Didesnė tautinių mažumų bendruomenių parama
Įvairesnės švietimo ir darbo rinkos galimybės
Kita (įrašyti):

17. Kaip manote, kokie pagrindiniai iššūkiai lauks tautinių mažumų Lietuvoje per artimiausius 10 metų?

Pažymėkite visus tinkamus variantus:

Kalbos barjero išlikimas
Ekonominės atskirties augimas
Kultūrinės tapatybės praradimas
Didėjantis neigiamas visuomenės požiūris
Mažėjanti valstybės parama

18. Kaip vertinate valstybės pasirengimą spręsti išaugusios imigracijos ir tautinių mažumų problemas?

Labai gerai pasirengusi
Gerai pasirengusi
Vidutiniškai pasirengusi
Prastai pasirengusi
Visiškai nepasirengusi

19. Kokius veiksmus valstybė turėtų atlikti, kad geriau pasirengtų augančios imigracijos ir tautinių mažumų integracijai?

Pažymėkite visas tinkamas:

Sukurti daugiau programų integracijai skatinti
Skirti daugiau finansinių resursų bendruomenių veiklai
Įtraukti imigrantus į socialinius ir politinius procesus
Skatinti visuomenės edukaciją apie įvairovę ir toleranciją
Kita (įrašyti):

20. Kaip vertinate tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklas skatinančias užsieniečių kultūrinę integraciją?

Mano nuomone, centras aktyviai prisideda prie užsieniečių integracijos
Mano nuomone, centro veikla skirta užsieniečių integracijai turėtų būti aktyvesnė

21. Kurios tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklos, jūsų nuomone, yra pačios efektyviausios integruojant užsieniečius į Lietuvos visuomenę?

Pažymėkite iki 3, jūsų nuomone, efektyviausių veiklų

Kalbos mokymasis
Tradicijų ir kultūrų mainai
Socialinė integracija ir darbo galimybės
Politinė aktyvacija ir pilietinė atsakomybė
Teisinė pagalba ir migracijos klausimai
Psichologinė pagalba

22. Kokios kliūtys trukdo tautinių mažumų kultūros ir integracijos centrams įgyvendinti veiklas, skatinančias užsieniečių integraciją?

Pažymėkite iki 3, jūsų nuomone, didžiausių kliūčių

Finansavimo trūkumas
Biurokratiniai apribojimai
Vietos bendruomenės nepasirengimas priimti naujai atvykusius žmones
Komunikacijos sunkumai (kalbos barjeras)
Trūksta tinkamų erdvių ir infrastruktūros
Žinių trūkumas apie užsieniečių poreikius ir kultūrinį kontekstą

23. Jūs esate:

Moteris
Vyras
Nenoriu nurodyti

24. Kiek jums metų?

18–25
26–35
36–45
46–55
56–65
Daugiau negu 65

25. Kokiame mieste gyvenate?

Vilniuje
Kaune
Klaipėdoje
Visagine
Kita

26. Kokia jūsų tautybė?

Rusas (-ė)
Lenkas (-ė)
Baltarusis (-ė)
Ukrainietis (-ė)
Romas (-ė)
Kita (įrašyti):

27. Koks jūsų išsimokslinimas?

Pradinis ar pagrindinis (nebaigtas vidurinis)
Vidurinis
Profesinis (profesinė mokykla, vidurinis su profesine kvalifikacija)
Aukštesnysis (technikumas, aukštesnioji mokykla)
Aukštasis (kolegija ar universitetas)

Dėkojame už atsakymams skirtą laiką!